

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšuratom pogodovoro

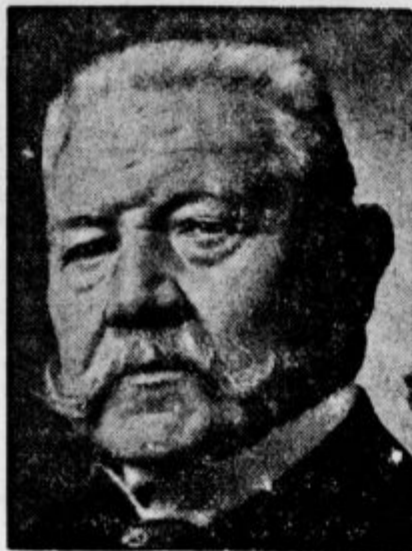
PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Hindenburg je zmagal

Ne samo relativna, temveč tudi absolutna večina za Hindenburga
Hindenburg 19,359.642 — Hitler 13,417.470 — Thälmann 3,706.388
Razmeroma mirne volitve — Hitler se je okrepil

Hindenburg

Berlin, 11. aprila. Opolnoči. tg. Po uradnih podatkih je začasen rezultat današnjih volitev za predsednika republike sledeč:

Oddanih je bilo 36,491.694 glasov, to je 1,155.421 manj kakor pri prvih volitvah. Od oddanih glasov odpade na Hindenburga 19,359.642, kar pomeni absolutno večino; ta ni bila niti potrebna, ker v drugem skrutinju zadostuje relativna večina za izvolitev. Hindenburg je prejel za 708.912 glasov več kakor pri prvih volitvah.

Za Hitlerja je glasovalo 13,417.460 volivcev, to je za 2,078.175 več kakor pri prvem glasovanju.

Na komunističnega Thälmana odpade danes 3 milijone 706.388 glasov, to je za 1,276.809 glasov manj kakor pri prvih volitvah. Njegove zgube so večje, kakor znaša nazadovanje volivne udeležbe.

Volivna udeležba znaša 83%, torej za 3% manj kakor pri prvem glasovanju. 8204 glasov je bilo razkropljenih.

Oldenburg, 11. apr. tg. Po končanih volitvah je prišlo v Burhave-u pri Oldenburgu do spopada med narodnimi socialisti in Reichswehrdom. Pri tem je bil en vojak ubit. Poleg tega je bilo več oseb težko ranjenih.

Berlin, 10. aprila. tg. Današnje druge volitve za predsednika republike so dosedaj potekle še bolj mirno kakor prve dne 13. marca. Danes se ljudem ne mudi tako zelo, da bi oddali svoje glasove in posebno v delavskih okrajih Berlina na vzhodu in severu je volilo do prvih popoldanskih ur komaj 30 do 40% volivcev. Nekoliko živahnjeja je bila udeležba v meščanskih zapadnih okrajih. V komunističnih okrajih ni toliko zastav kakor zadnjič, dočim je narodnosocialistična stranka v več okrajih zastoj delila zastave hakenkrajclerjev, ki jih je videti na mnogih balkonih. Glasne propagande ni mnogo. Le v redkih primerih so skušali komunisti in narodni socialisti organizirati shode in govore, ki so bili prepovedani. Policija pa jih je takoj razgnala in niti ni bilo treba aretirati mnogo ljudi. Od večeraj zvečer do danes popoldne je prišla policija komaj 300 ljudi in še te večinoma zato, ker so mazali hiše z različnimi napismi. Državni kancler dr. Brüning se je zjutraj ob 9 vrnil iz Königsberga in takoj odšel volit v svoj okraj. Kmalu nato so glasovali tudi ostali ministri.

Kadija

Marsikatera modrost se človeku odkrije v zgodnji mladosti, meni se je modrost kadije.

Hodil sem še v zasilno šolo, ki je imela samo en razred, ker je bila samo ena učna soba v največji hiši v vasi. V to sobo se nas je nateplo do šestdeset. Učitelj, star unokojen žandar, ki se je bil v Bosni, je imel rdeč nos, rdečo žepno ruto in kos prekleje v roki. Pozimi je sedel na široki kmetijski peči, poleti pa na oknu. Držal nas je vojaško in nemirna je kar privezal k steni. Razred je bil razdelil v čete po deset mož, četi na čelo je postavil četovodjo, in deklški četi desetih »mož« marketenderico.

Vsako jutro je javil dnevni korporal četovodji in četovodja učitelju, koliko mož manjka v njegovih četi.

Pa boste rekli, da ni bil red. Red in disciplina ljudi v razredu. Če si se hotel kaj pritožiti, si moral najprej prositi, da se smeš.

Tu se šele prične moja povest.

Jaz, Pepe Slivar, sin ubogega bajtarja, in Zagorčev Hubert, sin največjega gruntarja, »šolskega očeta«, kakor smo mu rekli, edinega, ki je imel vedno vino doma, sva šla v šolo. Hubert me je pred šolo nenadoma zagrabil ter vrgel na tla. Iz nosa se mi je ulila kri. Ko sem zumahnil z okrvavljeno roko, sem zadel knjižne učenke Lojzke, ki je pasla radovednost in bila tisti čas marketenderica tretje čete.

Lojzka v jok in pred učitelja, učitelj predme. »Tri korake nazaj!« je zagrmel. »Obrni se in pripogni hrbet. Deset! Lojzka, vzemi palico!«

Kaj bom pravil? Lojzka mi je odštela deset gorkih. Ugovarjal sem in kričal, da je kriv Herbert, ki me je vrgel.

»Kako more Herbert kaj takšnega? Ti se še lažeš povrh. Udaril si se sam. No, Herbert, ali se res ni udaril sam?«

Herbert pa je prikimal kot da se obtožuje in dejal:

»Po nesreči!«

»Zdaj pa pogledj razliko med njim in seboj. Se izgovarja te. To je razlika. Ti pa mažeš tuje knjige. Najbrž si padel nalašč, samo zato, da okrvaviš knjige. Umij se, packa! Kako si vobče upaš priti tako okrvavljeno v šolo! Najprej si nalašč razbije nos, potem pa z razbito kumaro v šolo! Alo, trije največji, vlecite ga k potoku ter ga pošteno oribajte! Matevž, vodi patroljo!«

Trije največji: Jaka, Gašper in Matevž so priskočili v patroljo ter me vlekli k vodi. In zmočili so me temeljito. Drl sem se, dokler nisem zapazil, da se zbirajo ljudje, ki jim je stvar bila v silno zabavo. Potem sem umolknil.

»Sam se bom umil!« sem dejal ves zamolkel od joka.

Kakor da je nekaj treščilo med nje. Spogledali so se.

»Saj res,« je dejal Gašper, »zakaj bi mi to delali. Ko pa niti kriv ni! Stari rad zabaja k Zagorcu in zato se boji Herberta!«

Dva dni nato pa se je Herbert spoprijel z Bregarjevimi Nacetom. Borila sta se z vso divjostjo. V vrtincu sta se prisukala do okna in ko je hotel Herbert nesprotnika pritisniti na polico, se mu je ta izmuznil. Herbert je udaril z roko po šipi ter se obrazil na drobcih. Kri ni oškropila samo knjig učenke Ančke, temveč tudi njeno ruto in predpasnik.

Prav tisti hip je vstopil naš stari učitelj.

»Nacel!« je zagrmel, ko so mu kratko povedali, kako je vsa stvar. »Nace, bojzljivec, semkaj! Tri korake nazaj, obrni se, upogni hrbet! Ančka, deset!«

In glej, Ančka se je dvignila ter dejala:

»Saj ni kriv!«

»Tako, upor!« je ugotovil v zadregi učitelj. Ančka je bila Herbertova sestra.

»Upor! Naj bol To bomo doma uredili. Da

PRVI REZULTATI.

Berlin, 10. aprila. tg. Do 9.30 zvečer je bilo objavljeno drugo poročilo o rezultatih iz vse Nemčije. Po dotlej zbranih številkah je od 2 milijona 310.000 volivcev dobil Hindenburg 1.241.000, Hitler 822.000 in Thälmann 246.000.

Vratislava: Hindenburg 173.000, Hitler 144.000, Thälmann 26.000.

Veliki Berlin ob 9 zvečer: Hindenburg 303.000, Hitler 223.000, Thälmann 155.000.

Erfurt mesto: Hindenburg 330.500 (plus 2000), Hitler 34.800 (plus 11.200).

Na Württembergem so do 9 zvečer prešteli skoro milijon glasov; Hindenburg je dobil 591.000, Hitler 310.000, Thälmann 67.000.

Berlin, 10. aprila. tg. Do 9.30 zvečer je bilo preštetih okoli 17 milijonov glasov. Hindenburg je dobil 8,920.000, Hitler 6,800.000 in Thälmann 1,300.000 glasov.

Hessen: Oddanih glasov: 813.700 (— 12.000), Hind. 454.600 (plus 4800), Hitler 313.400 (plus 35.000), Th. 70.400 (— 54.000).

Württemberg: Oddanih glasov 1,420.000 (— 55.000), Hind. 898.000 (plus 50.000), Hitler 414.000 (plus 44.000), Th. 108.000 (— 40.000).

Leipzig: Hind. 867.000 (— 5000), Hitler 449 tisoč (— 5000), Th. 295.000 (plus 50.000).

Berlin, 10. aprila. AA. Ob 21.45 je bilo prešteti 21,678.000 glasov. Hindenburg je dobil 11,435.000, Hitler 8,932.000, Thälmann 2,211.000.

Berlin, 10. aprila. AA. Ob 22 je bilo prešteti 25 milijonov glasov. Hindenburg je dobil 13,100.000, Hitler 8,920.000, Thälmann 2,500.000.

Brezbrižnost komunistov

Berlin, 10. aprila. tg. Značilno je pri današnjih volitvah, da je udeležba manjša, in sicer skoro samo na račun komunistov. Oba prva kandidata pa sta število svojih glasov povečala. Lahko se smatra za gotovo, da je Hindenburg izvoljen, in sicer ne samo z relativno večino, ki bi mu še sama prinesla zmago, temveč tudi z absolutno večino. Komunisti so se udeležili volitev samo do 30 odstotkov. Onih dva in pol milijona glasov, katere je dobil pri prvih volitvah Dusterberg, je dobil sedaj po večini Hitler. Ker pa tudi Hindenburg ni samo obdržal svojih prvih glasov, temveč si jih je celo pomnožil, kar je tolmačiti tako, da je gotovo glasovala konservativna skupina nemških nacionalcev in del Stahlhelmovev za Hindenburga. Pa tudi od komunistov so skoro gotovo nekatere manjše skupine oddale svoje glasove za Hindenburga. Tako je leva stran komunistov, ki je pod duhovnim vodstvom Trockega, agitirala za to, da je treba preprečiti zmago Hitlerja, ker bi bile sicer razbite vse delavske organizacije. V industrijskih okrajih Berlina in v Porurju se je najbolj poznalo, da so komunisti ostali doma v velikem številu. Če bi bilo samo 10 odstotkov onih komunistov ostalo doma že pred štirimi tedni, bi niti ne bila potrebna današnja volitve.

Berlin, 10. aprila. Rezultat ob četrt na 11: Hindenburg 14,824.534, Hitler 9,164.330, Thälmann 2,320.965.

Berlin, 10. aprila. AA Ob 22.15 je bilo prešteti 31 milijonov glasov. Hindenburg je dobil 16,800.000 glasov, Hitler je dobil 11,000.000 glasov, Thälmann pa 3,100.000 glasov.

Berlin, 10. apr. AA. Iz mnogih krajev poročajo, da je bila današnja udeležba pri volitvah prav tako visoka kakor pri prvih predsedniških volitvah. Po drugih vesteh pa je ponekod dosegla udeležba le 75 do 80%.

Bodočnost Nemčije

v irhastih hlačah?

Berlin, 11. apr. Neki berlinski list domneva, da se je posebno srednješolska mladina oprijela Hitlerjevih idej. Leta 1926 je bila ustanovljena zveza socialističnih srednješolcev, o kateri je bilo do leta 1929 organizirana večina srednješolcev. Tedaj so hitlerjevci ustanovili svojo lastno srednješolsko organizacijo in danes računajo, da je ostalo v socialističnem društvu samo 400 članov, med tem ko šteje organizacija narodnih socialistov 10.000 srednješolcev. Število dijakov, ki simpatizirajo s Hitlerjem, je seveda mnogo večje. Ker je vlada prepovedala nositi hitlerske znake, hodijo dijaki narodno socialističnih idej v šolo v irhastih hlačah, da s tem javno manifestirajo svoje naziranje. Med akademiki je le okoli 35 procentov Hitlerjevih pristavev. Neki profesor zaključuje svojo studijo o

O zaščiti poljedelcev

Belgrad, 10. aprila. I. Dodatno k včerajšnjemu poročilu v »Slovencu« o zakonskem predlogu o zaščiti poljedelcev poročamo, da je tozadevni odbor narodne skupščine danes imenovani zakonski predlog sprejel z nekaterimi majnimi spremembami. S prvim členom tega zakonskega predloga se ustavljajo vse prisilne prodaje zemljedelcev, nadalje vse sekvestracije in transferacije. Ista zaščita velja tudi za one osebe, ki so jamčile za kmečke dolgove. Vse prisilne prodaje, ki se vršijo po sprejemu tega zakonskega predloga, se razveljavijo. Skupščinski odbor je spremenil tudi obrestno višino, za slučaj da bi se upniki prostovoljno pogodili s svojimi dolžniki. Medtem ko je prvotni predlog postavil 12% obrestno mero, kot najvišjo mejo prostovoljnih pogodb med upniki in

razmerab na nemških šolah takole: »Potrebno bi bilo zvišati volilno starost, sicer bodo v našem političnem življenju odločali malčki v irhastih hlačah...«

Po atentatu na dr. Luthra

Berlin, 10. aprila. tg. Napadalca na predsednika nemške narodne banke dr. Luthra sta bila Werner Kertscher in dr. Roosen. Kertscher je takoj po strelu izročil svoj revolver uradniku na potsdamskem kolodvoru. Drugi napadalec, dr. Roosen, pa je na policijski stražnici sam napisal sledečo ovadbo: Midva, dr. Maks Roosen iz Hamburga, Alteglaci 10, in Werner Kertscher iz Eitzdorfa pri Eisenburgu v Turingiji, podajava s tem na policijski zapisnik, da sva dne 9. aprila 1932 zvečer ob 8.50 na peronu A potsdamskega kolodvora streljala na dr. Hansa Luthra, predsednika državne banke. Rednemu sodniku in nemškemu narodu, v čigar imenu sodnik govori, bova dajala odgovor o dejanju. Želiva, da se začne glavno postopanje, odklanjava hitri postopek in predlagava sodno preiskavo. — Na policiji so ju zasliševali skoro vso noč, dr. Roosen pa je zahteval, da ju stavijo pred sodišče, kjer bo vse povedal. Ko so Kertscherju rekli, da bi njegov strel lahko zadel tudi smrtno, je odgovoril Kertscher smeječ: »V vojni sem postal izvrsten strelce, moj strel ne zgreši nikdar.«

Dr. Luther ima 4cm dolgo rano na podlakti. Atentatorja pripadata gibanju »Freiland-Freigeld«, ki ima v narodnosocialističnih krogih polno pristavev.

Senat spreminja trošarinski zakon

Belgrad, 10. apr. I. Senatski odbor za proučevanje trošarinskega zakona, katerega je že sprejela narodna skupščina, je danes predlagal nekatere spremembe. Med njimi je važna sledeča: Počeni od 1. januarja 1933 naj bi občine imele pravico pobirati kot občinsko trošarino na vino največ 100 Din za 100 litrov. Nadalje predlaga senatski odbor, da naj bi gostilne v Belgradu in Zagrebu plačevale pavšalni trošarinske znesek v višini 6.000 Din, gostilničarji v Ljubljani, v Mariboru, Sarajevu, Subotici, Osijeku in Splitu samo 4.000 dinarjev letno. Minister dr. Frangeš je stavil še nekaj predlogov glede proizvodnje špirta, ki naj se uporablja za mešanje z bencinom.

General Jungčao umorjen

Pariz, 10. aprila. AA. Agencija Rengo poroča iz Harbina, da so generala Jungčaa, poveljnika čet, ki so neprijateljsko razpoložene nasproti novi mandžurski vladi, umorili njegovi oficirji, ki so mu zamerili, da je nevtralen nasproti japonski vladi.

Turnir „Vremena“

Belgrad, 10. aprila. Ž. Danes se je vršila pokusna tekma med zelenimi in belimi, ki je končala s 3:0 (1:0) v korist zelenih. Za zelene so igrali: Spahić, Radovanović, Lukić, Arsenijević, Premirj, Marušić, Tiranić, Marjanović, Milošević, Ujadinović in Giller. Za bele so igrali: Demić, Zagorac, Tošić, Ralić, Gajer, Djukić, Ladjarević, Madrić, Soirović in Babić.

Marijini godovi. Liturgične šmarnice. Spisal Stanko Stanić, duhovnik. — Izdala Kato-liška knjigarna v Gorici 1932. Strani 256, vezano, cena 25 Din. — Is molitve, ki jih cerkev opravlja pri sv. maši za rasne Marijine godove, pisatelj črpa vzpodbudo in nauke za popolnejše krščansko življenje. Vsako premišljevanje ima zgodovinski uvod, kratko razlago sv. maše za kak Marijin god, potem poučno misel za vsak dan in pa primeren sgled. Te šmarnice so na prodaj tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

zdej moral spričo vseh teh okoliščin razsoditi kadija.

»Zaprte ga!« je zagrmel kadija nad rajo. »Zaprte ga! Sam priznava, da sam nima nobene ovce, pa toži ago, da mu je kradeč, priznava, da jih ima aga petsto in da nobene več ne potrebuje. Kako naj krade, če ne potrebuje?«

Rajo so zaprli mesec dni in mir je bil v selu. »Krivica, krivica!« se je oglasila Ančka sredi berila. »Grozna krivica!«

»Čitaj do konca!« je velel učitelj.

In smo čitali do konca.

»Aga pa je čez teden dni prišel h kadiji in se nemalo začudil.

»Kaj naj z ovco?«

»Ali jo kdo zahteva?«

»Nihče!«

»Nihče. Blago, ki ga nihče ne zahteva, je tistega, ki si ga prisvoji!«

»O, modri kadija!« se je priklonil aga do pasu. »Vzemi pol ovce za svojo modro sodbo.«

In je šel, da prinese obljubljeno polovico.

»Vidiš, kadija, kako je to modrost se je hvallil sam sivi kadija, ko je aga odšel. Vidiš, da si zahteval celo ovco za rajo, bi se bil aga uprl z vsemi svojimi hlapci in požgali bi bili rajši še bajto in vzeli ženo in hčer. Pri tem ognju bi bili spekli ovco in jo snedli. Nastala bi morija in klanje in še raja bi bil ob življenju in kadija ob službo. Ali ni življenje samo že vredno pol mršave ovce? Drugo polovico pa je itak že zapravdal, nemarnež!«

Tako smo šli v zasilni šoli, pri starem učitelju spoznali vso važnost in modrost kadije in oceno njegove odlične sodbe.

»Kaj se iz tega učimo?« je vprašal učitelj, ko smo končali.

»Iz tega se učimo, se učimo, da Turek tudi zadnjo mršavo ovco vzame!« je izjeljal Peterček, ki pa ga nismo imeli za brihtnega.

si upaš zagovarjati bojzljivca! Najprej uide nasprotniku pri pretepu, da nastane nesreča, potem ga pa zagovarjaš. Herbert, pojdi lepo domov, da te umijejo in obvežejo. Kar z menoj pojdi, da se ne bodo ustrašili.«

Prijel ga je, obvezal mu roko z lastno žepno ruto ter ga odvedel domov.

Ko se je vrnil, smo brali tole zgodbo o kadiji.

»V Bosni je živel kadija, sodnik po Alahovi volji, ter sodil pravico. Sodil jo je vsakemu po njegovi meri in potrebi in kolikor mu je kdo dal plačila. Pravica je nevarna stvar, to je tako kakor z zrakom,« je modroval kadija pred vsako sodbo. »Kaj bo raja s čebrom pravice, ako mu je je prgišče dovolj. Preobčedel bi se je in napihnil bi se in počil. Naša turška pravica je odmerjena kakor krščansko vino. Ta ga prenese samo merico, onemu je vedro premalo. Daj prve mu vedro in drugemu merico, pa imaš upor in Alah to bo kaznoval. Pravica je kakor kruh, toliko ga daš vsakemu, kolikor si ga prisluži. Ali boš hlebec metal lenuhu?«

Tako je kadija sodil in križal noge.

Pripeljali so mu rajo, ki je tožil ago, da mu je ugrabil ovco.

»Koliko ovac imaš, aga?« je resno vprašal kadija iz svoje brade.

»Petsto, kadija po Alahovi milostitve!«

»Petsto?« se je začudil kadija. »No, zdaj povej, koliko ovac imaš ti, raja?«

»Edino, ki sem jo imel, mi je ugrabil!«

»Nisem vprašal, koliko si jih imel, vprašam, koliko jih imaš!«

»Nobene, milostni kadija!«

»Zdaj povej, raja, ali potrebuje aga, ki ima petsto ovac, še katere? Če ima petsto ovac, debelih in lepih ovac, ali potrebuje morda še eno mršavo, kakor so navadno mršave ovce raje?«

»Ne potrebuje, milostni kadija!« se je razveselil raja, ker je jasno videl, kako modro bo

Likvidacija Prometne zveze

Premoženje gre v dobre namene

Ljubljana, 10. aprila.

Prometna zveza, ta važna in za slovenske železničarje toliko zaslužna organizacija, je danes likvidirana. Danes se je vršil izredni občni zbor, ki je sklepal o likvidaciji, ker ministristvo za promet ni dovolilo nadaljnjega poslovanja po § 275 zakona o državnem prometnem oseboju. Osrednji odbor je sicer nameraval pritožiti se na državni svet, pozneje pa je to namero opustil in sklenil likvidacijo društva.

Izredni občni zbor se je vršil v prostorih Prometne zveze v Delavski zbornici. Zastopaneja je bilo po svojih delegatih nad dve tretjini članstva vseh obstoječih plačilnic in podružnic. Podružnice v Splitu, Zagrebu in Beogradu so se opravičile.

Zborovanje je vodil predsednik Vajda, ki je v uvodu omenjal, da mora Prometna zveza sedaj, po 30 letih plodonosnega obstoja, likvidirati. Drugo leto bi praznovala Prometna zveza 40letnico svojega obstoja.

Podpredsednik Prometne zveze Pavle Mašič je v svojem govoru pojasnjeval, kako je moralo priti do likvidacije Prometne zveze in kaj predlaga osrednji odbor glede likvidacije. Ko je Prometna zveza dobila po mestnem magistratu odlok, po katerem minister ni odobril nadaljnjega poslovanja, je osrednji odbor sklepal, kaj naj sedaj naredi. Sklenil je poslati deputacijo v Beograd, da tam poizveduje o vzrokih te odločitve. Dne 6. decembra lanskega leta se je vršil izredni občni zbor Prometne zveze, na katerem so bila spreminjena pravila, kakor to zahteva zakon. Spremenjena pravila so bila predložena notranjemu in prometnemu ministru in je bila Prometna zveza pripravljena, da bo prometni minister poslovanje odobril. Likvidacijo je nato sklenil osrednji odbor po temeljitem presojanju, in sicer na ta način, da se od premoženja votira znesek 5000 dinarjev za podporo onim članom Prometne zveze, ki so bili pred kratkim reducirani (13), ostali znesek (6000 Din) pa daruje izredni občni zbor z vsemi premičninami vred (pisarniška oprava) Stavbni in kreditni zadrugi železničarjev v Ljubljani »Železniška družina«, ki je izšla iz vrst članov Prometne zveze.

Po tem referatu se je razvila debata, v katero so posegli razni delegati. Tako je med drugim predlagal zastopnik Maribora, naj bi se osnovalo posebno podporno društvo iz tega denarja. Predlog pa ni prodir in je bil soglasno sprejet Mašičev predlog.

Delegati so dobili še navodila, kako izvršiti likvidacijo podružnic in drugo. Mnogi delegati so v svojih govorih obžalovali, da mora Prometna zveza likvidirati, ker je ta organizacija vedno branila interese železničarjev in svojega članstva ter je vedno odločno nastopala za njihove pravice in vedno skušala popraviti storjene krivice. Vsi člani Prometne zveze so se vedno čutili na sejah, sestankih, občnih zbora kakor ena družina ter je med njimi vladalo vedno tovariško razmerje.

Občni zbor ljubljanske gasilske župe

Ljubljana, 10. aprila.

Ena največjih pa tudi ena najagilnejših žup, ki so vključene v Jugoslovanski gasilski zvez, je vsakakor ljubljanska gasilska župa. Danes dopoldne se je vršil v dvorani Mestnega doma njen občni zbor, ki je pokazal vso resnost in pošteno stremeljenje naših vrlih gasilcev. Na občnem zboru je bilo zastopanih 29 gasilskih društev s 63 delegati.

Občni zbor je vodil znani pionir našega gasilstva župni načelnik gosp. Fran Zupan iz Most pri Ljubljani. Pozdravil je vse delegate in izrazil svoje zadovoljstvo nad tako lepo udeležbo. Pozval je vse prisotne gasilce, naj v bodoče v društveni aparituro in delujejo v pravcu, ki si ga vsako društvo pri ustanovitvi začrta, namreč bližnjemu na pomoč.

Tajniško poročilo je podal župni tajnik gosp. Roš, iz njegovega točnega poročila je razvidno, da vsa v župi vključena društva lepo napredujejo v tehničnem smislu. Odbor župe je imel 9 sej, dopisov je došlo na župo 350. Večje prireditve v preteklem letu so bile naslednje: župna gasilska vaja pri tovarni »Saturus« v Mostah, katere se je udeležilo 11 motornih in 4 ročne brigade, dalje delna župna vaja na Barju in gasilski alarm na Brezovici. Vse vaje so prav lepo uspele. Župni odbor je izvršil revizijo v 19 gasilskih društvih, ki so vsa prejele pohvalo. Letos so na programu sledeče večje prireditve: 29. junija blagoslovitev nove motorke na Orlah, 3. julija 35 letnica gasilskega društva v Mostah in 25 letnica društva v Stožicah, 10. julija Zvezna skupščina v Ljubljani, 17. julija zvezni izlet v Kamnik.

Gosp. Mikuz je kot župni blagajnik poročil, da je bilo v preteklem poslovnem letu dohodkov 5405 Din 93 par, izdatkov pa 4056 Din 92 par, prebitek torej 1350 Din 6 par, ki je naložen v Mestni in Poštni hranilnici. — Na predlog preglednika računov gosp. Lotriča je bil soglasno sprejet absolutorij.

Za delegate župe za občni zbor JGZ, ki se vrši 10. julija, so bili izvoljeni gg. Roš, Presetnik in Mehle.

Eno glavni vprašanje, ki se je obravnavalo, je vprašanje lastne gasilske zavarovalnice. Načelnik gosp. Zupan je poročal, da se je tozadevni načrt spoeel že pred osmimi leti in se precej približal uresničenju, pa so takrat to prepredili zavarovalnice. Omenil je, da razpolaga Češkoslovaška gasilska zavarovalnica s 150 milijoni Kč in da bi bila pripravljena podpreti jugoslovanske gasilce pri ustanavljanju zavarovalnice, če bi se tu osnoval primeren kapital. Soglasno je bil sprejet predlog gosp. Presetnika, ki se bo predložil zvezni skupščini. Članarina naj bi se zvišala za 1 Din, Zveza naj bi odstopila 1 Din članarino župi, uporabil naj bi se prebitek iz leta 1930 in prebitek kongresnega odbora ter se iz vsega tega ustanovil fond za zavarovalnico. Vrh tega naj bi se potrkalo tudi pri ministristvu za fizično vzgojo, pod katero spadajo gasilska društva.

Pri raznoterosti omenja gosp. načelnik glede podpor ponesrečenim gasilcem, da je čas za vlaganje prošnji do konca aprila. Dalje opozarja načelnik, naj se društva glede svojih sporov ne obračajo na politične instance, ampak na svoje, ker so gasilska društva avtonomna.

S tem je bil dnevni red izčrpan in gosp. načelnik je zaključil občni zbor.

Pisma „Ponedeljskemu Slovincu“

Da bi prehod skozi Gradišče razširili, je mestna občina odkupila za drag denar nekaj metrov prostora, kjer je prej stala stara Lukmanova hiša. Staro hišo so že davnaj podrli in že jeseni je bila nova dozidana. Vsa navaden zemljan je mislil, da bo z umaknitvijo stare stavbe pridobil prostor takoj na razpolago mestni občini, to se pravi, da se bo prehod skozi Gradišče takoj razširil. Saj bi bilo to potrebno, odkar je stekel tramvaj na Vič in nastaja ob prehodu velika zažata v prometu. V resnici pa so prehod še bolj zabarikadirali, s tem da so postavili tam stroji, ki moli na ulico. Erjavčeva cesta je malo da ne do polovice zasuta z ruševinami; za razbito opeko in omet so postavili celo posebno lopo! Ali je Ljubljana še vedno samo dolga vas?

Povsem odobravan Vaš poziv, naj občinstvo kupuje domače blago in naj predvsem gleda na značko »Made in Jugoslavija«. Ali trdimo, ki svoje izdelke opremljajo s to značko naj tudi gledajo, da na drug način ne žalijo našega narodnega ponosa. Kupil sem v trgovini zobno kremo. Dobil sem jo v zavojčku, na katerem je napisano na eni strani »Zahnereme«, potem »Gegen Zahnstein«, pojasnilo pa se glasi: »Die seit über 40 Jahren bewährte Zahnereme enthält jetzt Sulfurizoleat gegen Zahnstein. Patentiert in allen Kulturstaaten, Made in Jugoslavien«. Nimamo nič proti temu, če ta trdica izvaža v inozemstvo izdelke z nemškimi napismi. Toda to kremo sem kupil v Ljubljani in bi pričakoval, da bi podjetje pri nas prodajalo svoje izdelke s slovenskimi teksti. Edina beseda, ki na tem zavojku ni nemška, je »Cijena Din 7«. Ta napis je prav tako natiškan kakor drug tekst in je torej podjetje vedelo, da pride ta krema v promet v Jugoslavijo. Predznost podjetja pa je, da svoje izdelke ponuja Slovincem v nemškini!

Za omiljenje stanovanjske bede. Državni upokojence nam piše: Za omiljenje stanovanjske bede bi bilo zelo dobro, ako bi se okoliške občine združile z ljubljansko mestno občino. Upokojenci tišče namreč vsi v Ljubljano, kjer dobe višje draginske doklade, kakor na deželi in v okoliških in predmestnih občinah. Ako pa bi se okoliške občine združile z Ljubljano, bi v vseh teh občinah dobivali vsi enake doklade in bi se marsikateri upokojenec rajše naselil v predmestju, kakor v dragi Ljubljani, ter ne bi na ta način odjemal stanovanj drugim, ki morajo stanovati zaradi svojega poklica bolj v sredi mesta.

Štibernik in Dobernik sta zelo dolgo sedela za gostilniško mizo in ker se »ga« je Dobernik le preveč nalezel, se je Štibernik ponudil, da spremi tovariša domov. Ko sta prišla v ulico, kjer je stanoval Dobernik, ga je spremljevalec vprašal, koliko je številka, kjer stanuje.

»Kaj me sprašuješ take neumnosti,« se je zadrž Dobernik, »na tablico pogledaj.«

Nedeljski nogomet

B. MOSTVO : A. MOSTVO 3 : 2 (1 : 1).

Včeraj je LNP predstavil ljubljanskemu občinstvu 22 igralcev, iz katerih namerava sestaviti reprezentančno mostvo. Bodi takoj povedano, da na takšen način kakor se je včeraj vršila preizkušnja pri nas, ne bomo nikdar dobili faktično najboljših enajstoric, čeprav imamo dosti dobrega materiala na razpolago. Običaj je, da se pri takih poizkusnih tekmah postavi v eno mostvo samo najboljši, v nasprotno mostvo pa slabše igralce, ki še eventualno pridejo v poštev. Podzvezni kapitan je gotovo pozabil na to staro, povsod preizkušeno pravilo: za včerajšnje poizkusno tekmo je bilo vsaj boljše mostvo sestavljeno bolj po klubski pripadnosti, kakor pa po znanju nogometa nekatereh igralcev. Zato tudi ni čudno, ako so trije napadalniki igralci B mostva pokazali, kako se mora igrati. Ne samo to, dosegli so zaslužno zmago s premožno razliko golov! Že prvi polčats bi moral končati z razliko najmanj treh golov v korist B mostva.

Mostvi sta nastopili v naslednjih sestavih: A: Jakšič — Janez Unterreiter (Ilirija) — Pišek, Slamič, Zemljak (Primorje) — Bonceli, Jančič, Rudi (Svoboda), Jug (Primorje), Pfeifer (Ilirija). — B: Jančič — Jug (Primorje), Petek (Svoboda) — Košenina (Hermes), Varčič, Pogačnik (Ilirija) — Zemljak (Svoboda), Svetič (Ilirija), Svetič (Primorje), Bončar (Svoboda), Doberlet (Ilirija). — Po odmoru je kapetan v B mostvu izmenjal krilca Varčiča in je igral Sokranj (Hermes). — Na prvi pogled je jasno, da napad mostva A v tej sestavi ni sestavljen iz najboljših ljubljanskih igralcev. Tudi če upoštevamo odsotnost Koška in Uršiča, bi moralo biti A mostvo drugačno. Med igro so se vrzeli jasno pokazale. Pet igralcev, med katerimi ni bilo nobene zveze. Igralci Svobode ne spadajo v to sestavo. So čisto dobri igralci v svojem klubu, vendar za reprezentančno mostvo ne pridejo v poštev. To se je jasno videlo med igro, ko Rudi ni znal zanesliti svojih soigralcev, Radi tega tudi napad »boljših« igralcev ni pokazal nobene smiselne igre. K še večji zmedji je pomagalo, da je moral Jug, naše najboljši desno krilo, igrati v levi zvezi. Edini, ki so ugajali, so bili krilci. Tu ima podzvezni kapetan lahko nalogo. V obeh mostvih sta bili krilski vrsti najboljši del mostva. Od branilcev sta udejstvovala Janez na eni strani, in Jug H. na drugi strani. Od vratarjev je Jakšič bil včeraj v dobri formi. Le njemu se imajo zahvaliti »boljši«, da niso podlegli z večjo razliko golov.

Igralci so se potrudili in igrali marljivo. Malo nogometne igre smo videli šele v drugem polčasu. Notranji trio B mostva so tvorili bivši igralci Hermesa, ki se je lepo preigralo in

odločno napadal. Proti koncu igre se je ponesrečil Slamič. Startal je nerodno na žogo in si pri tem spahnil nogo v levem gležnju. Tekmi je prisostvovalo okoli 500 gledalcev, ki pa niso imeli prilike zavzemanj se za eno ali drugo mostvo, zato so burno odobravali parade Jakšiča. Tudi sodnik g. Cimperman je svojo nalogo dobro opravil.

V predtekmi je rezerva Primorja premagala Judran s 3:1. Judran bi sicer lahko dosegel boljši rezultat, ako bi napadalec malo več streljal.

Dunajska vremenska napoved: Lepo vreme bo trajalo še par dni.

MARIBORSKI SPORT.

SSK MARIBOR : ATHLETIK, SK CELJE 4 : 0 (3 : 0).

Kljub zmagi Maribor ni pokazal tiste igre, ki smo je od njega pričakovali. Posebno je igral napad ves čas klaverno vlogo pred vrati nasprotnika. Toliko zrelih šans morda še pri nobeni tekmi ni pustil kak napad neizrabljenih. Krilska vrsta je precej odgovarjala, vendar se mora navaditi servirati napadu uporabne žoge. Obramba ni bila mnogo zposlena in je dobro rešila svojo nalogo.

Že v drugi minuti je dosegel Kirbiš po prostem strelu vodstvo za Maribor. V 23. minuti je isti igralec zvišal stanje na 2:0. V drugem polčasu je bila premoč še bolj očitna, pa tudi nemožnost mariborskih napadalec. V 26. minuti je zvišal Pepček po lepi solo igri na 3:0. Atletiki skoro sploh niso prišli čez sredino. V 44. minuti kot proti Atletikom, Bertonec je dal z glavo najlepši gol dneva. Sodil je G. Nemec precej dobro. Razmerje kotov 6:2 za Maribor.

SK RAPID : SK ŽELEZNICAR II. 7 : 2 (2 : 2).

V prvem polčasu izgleda, da bo Rapid le težko dosegel zmago in to z j. o. pičlim rezultatom. Rezerva Železničarjev je v drugem polčasu popustila in je popolnoma odvedal napad, ki ni bil v stanju, da izvede niti ene akcije, to pa radi tega, ker so se posamezni igralci po nepotrebnem igračkali. Tudi srednji krilec II dolgo ni zrel za to mesto. Rapid je pokazal v drugem polčasu smiselno igro z veliko odločnostjo pred golom in je zmago zaslužil, čeprav ne s tako veliko razliko. Sodnik g. Bizjak je sodil jako dobro.

INOZEMSKI SPORT.

Dunaj, 10. apr. tg. Admira — RAPID 2 : 1 (1 : 1). — Sporiklub — Hakoah 1 : 1 (1 : 0).

Budimpešta, 10. apr. tg. Ferencvaros — Ujpest 5 : 0 (2 : 0). — III. okraj — Budai XI 2 : 0 (1 : 0). — Booskai — Kispest 1 : 0 (0 : 0).

Mariborska nedelja

HISNI POSESTNIKI DOLOČAJO NAJEMNINE — NARODNA ODBRANA POLAGA RACUNE — OBCNI ZBOR JADRANAC — ZGLEDNA KRŠČANSKO-PROSVETNO DELO V STUDENCIH — TRAGIČNA SMRT NA POVRTKU V DOMOVINO

Maribor, 10. aprila.

April je muhelj — po snegu in burji, s katerimi je še včeraj grozil, nas je presenetil danes zopet s pravo pomladansko nedeljo, toplo in solučno, kakor si je lepše ne bi mogli želeli. Kot nalašč primeren okvir za veselo razpoloženje, ki se je koncentriralo danes prvič po dolgem zimskem odmoru v mestnem parku, kjer je priredila vojaška godba svoj prvi letošnji koncert.

V Narodnem domu je polagal predpoldan mestni odbor Narodne odbrane svoje račune. Občni zbor je bil zelo obiskan. Bili so navzoči predstavniki Oblastnega odbora NO načelnik dr. Lipold, prvi državni pravdnik dr. Jančič, polkovnik Putnikovič, ravnatelj dr. Tomičič in drugi. Občni zbor je vodil predsednik prof. Kenda, obširno in zanimivo poročilo pa je podal tajnik mestnega odbora Peric. Iz tega poročila je bilo za lajka šele razvidno ogromno narodno-obrambno delo NO in velika opora, katero nudi ta organizacija s svojim agilnim mestnim odborom celotnemu, nacionalnemu in kulturnemu življenju v našem mestu. Delo organizacije se ni omejevalo le na mejo mesta samega, temveč se je udeleževalo v širši okolici, zlasti ob meji, kamor so se prirejali razni izleti in ekskurzije, da je prišlo do kontakta mestnega in podeželskega življa. Predsednik oblastnega odbora general Maister je poslal občnemu zboru posebno pozdravno poslanico, katero je v njegovem imenu prečital odvetnik dr. Müller. Vršile so se naložbe, pri katerih je bil izvoljen zopet dosedanji agilni odbor s prof. Kendo na čelu.

Za eno nadstropje nižje so istočasno zborovali v Narodnem domu člani društva »Jadrane«. Občnemu zboru je predsedoval odvetnik dr. Bergoč, ki je podal obširno poročilo o delovanju v preteklem letu. »Jadrane«, katerega pozna javnost je kot agilno in dobro pevsko društvo, je v resnici velika organizacija naših Primorcev, ki se udeležuje na kulturnem, glasbenem in gospodarskem polju ter je zlasti plodonosno delovalo v podporanju beguncev, ki so bili primorani zapustiti svoje domove ter brez vsega pobegniti preko meje.

Važno je bilo izredno zborovanje mariborskih hišnih posestnikov, ki se je vršilo v dopoldanskih urah v dvorani hotela »Orel«. Izredni občni zbor je vodil predsednik Meglič, navzoč pa je bil tudi predsednik pokrajinske zveze g. Freilih iz Ljubljane. Občni zbor je bil sklican z namenom, da se hišni lastniki izjavijo, v koliko so pripravljene sami urediti vprašanje znižanja najemnin, da se izognejo drugače nelagodni ureditvi tega vprašanja zakonskim polem ter uvedbi zopetne stanovanjske zaščite najemnikov. Poročilo, katerega je podal predsednik organizacije, ugotavlja, da so hišni posestniki pripravljene znižati najemnine v vseh onih primerih, kjer so z ozirom na stavbeno kakovost, opremo in lego posameznih stanovanj previsoke ter ne odgovarjajo najemninam, ki bi se morale plačevati v sličnih slučajih. Naglašuje pa pri tem dejstvo, da niso hišni lastniki deležni nobenih olajšav v davčnem oziru ter tudi oni prav tako občujejo splošno draginjo, ker se materialja za vzdrževanje poslopj prav nič ni pocenil. Ne morejo priti na zahtevo stanovanjskih najemnikov, naj se uredi najemnine na podlagi takozvane zlate paritete. Na številnih sejah društva so se hišni lastniki zjediniili na predlog, ki bi urejeval cene stanovanj v Mariboru in sicer: 1 soba, kuhinja in pritlikline od Din 150 do 350, dve sobi s kuhinjo in pritliklinami od Din 350—700, tri sobe Din 700 do 1000. Za stanovanja s kopalnicami bi se plačevalo od 100 200 Din več. V te številke bi bile zapodene splošno vse datjave strank. Za 4 in več sobna stanovanja naj bi se ne določila nobena višinska vsota. — Tudi glede poslovnih lokalov se ne morejo hišni lastniki vezati. — Zborovalci so sklenili poslati posebne spomenice mestni občini, banovinski upravi in ministristvu za soc. politiko. Spomenice mestni občini obravnava povrnitev davčino na nezazidane parcele, prirastkarino na vrednost nepremičnin in občinski kuluk, ki se naj ukine

ter za leto 1930/31 ne izterja, dalje naj se zniža dinamizarska tarifa. Spomenica na bansko upravo in ministristvo socialne politike vsebuje protest proti udevidbi sklepanja prisilnih najemninških pogodb.

Zivahno kulturno življenje mestne periferije je pokazal občni zbor krščanskega prosvetnega društva v Studencih, ki se je vršil popoldan po večernih. Studenci so kot izrazito delavsko predmestje v pogledu krščansko-prosvetnega dela važna točka in z zadostenjem moramo priznati, da se lokalni faktorji tega zavedajo ter posvečajo krščanskemu kulturnemu delu vse svoje moči. Agilni p. Marko Fišer je duša tega gibanja. Občni zbor je pokazal, da je bilo društveno delo v preteklem letu v vsakega oziru živahno in plodonosno ter da so podane garancije za enako uspešno bodočnost. — Krščanska ženska zveza v Mariboru pa je priredila svojim članom in prijateljem lepo presenečenje s prireditvijo lepe veseligr »Tročkic, ki se je vršila v dvorani Zadržne gospodarske banke.

Tragičen dogodek se je pripetil na mariborskem glavnem kolodvoru. Iz Amerike se je vračal po dolgih letih, kater je preživel v daljni tujini, Franjo Tiefenbach iz Vukovara. Potoval je skupaj s svojo ženo do Avstrije; dočim pa je oslala soproga še v Avstriji, je vlekl njega srce dalje, da čim prej pride v svojo domovino. Usoda pa mu ni dovolila, da bi videl še kedaj svoj rodni kraj. Ze na meji, v Mariboru ga je pri izstopu iz vlaka zadela kap ter je po nekaj minutah umrl. Truplo so spravili v mrtvašnico, njegovo soprogo, ki je pri sprelja popoldan, pa je mesto ljubčnega moža pričakovala na kolodvoru strašna vest, ki jo je čisto srkla. — Poleg tega tragičnega dogodka beleži neugodna kronika še nekaj slučajev nesreč. Na Dvorakovi cesti se je v soboto popoldne pripetila težja nezgoda. Cestni pomočar Veber Franc je pri umikanju pred voznikom nenadoma zašel pod kopla konja nekoga izvoščeka, ki se je umaknil drugemu vozu v napačno stran. Veber je dobil poškodbe na glavi in rokah ter ga je izvošček na zahtevo stražnika moral prepeljati na rešilno postajo, kjer so ga obvezali in okrepčali. — Na Radvanjski cesti se je dopoldne ponesrečila 20 letna služkinja Marija Hlade. Padla je s kolesa, na katerem so ni prav trdna ter si je pri tem zlomila levo roko pod kolmoec. Prepeljana je bila v bolnišnico

Sokolska resolucija

Belgrad, 10. apr. I. Danes se je vršil drugi občni zbor Zveze Sokola kralj. Jug. Sprejeta je bila sledeča zelo značilna resolucija: 1. Vgajno tebično, prosvetno in organizacijsko pravno delo temelji na prostovoljnem pristopu za sokolsko organizacijo in na prostovoljni pristank na sokolsko disciplino; 2. iz tega osnovnega načela izvira, da mora biti vse sokolsko delo in vsa sokolska organizacija osnovana na svobodnem izražanju volje članov, posebno v vprašanju izvolitve sokolskega vodstva; 3. na osnovi tega se vrhovni upravi Sokola kralj. Jugoslavije kot vrhovnemu izvršilnemu organu in kot čuvarju čistosti sokolske misli zaupa, da tudi v naprej izvede navedena osnovna sokolska načela in da skrbi za to, da to osnovno načelo oživotvori v organizaciji Sokola Kralj. Jugoslavije.

Belgrajska univerza počiva

Belgrad, 10. apr. I. Z odlokom univerzitetnega senata se predavanja na belgrajski univerzi usavijo do 20. aprila.

□ Dva tečaja za šivanje priredi Slovensko žensko društvo v Mariboru od 15. aprila dalje, ki bi trajala po 6 do 8 tednov. Prijave se sprejemajo v trgovini gospe Zlate Brišnikove do 15. aprila 1932, kjer se dobe vsa natančnejš navodila.

Zborovanje Pen-klubov v Ljubljani

Ljubljana, 10. apr.

Danes se je vršilo v Ljubljani zborovanje jugoslovanskih PEN (pesniki, esejisti in novelisti) klubov.

Davi z brzim vlakom ob 8 so prispeli v Ljubljano še belgrajski delegati in sicer Svetislav Stevanović, pesnik, znani lirik Gustav Krklec, pesnica gospa Desanka Maksimović, esejist, pisatelj, in lirik Rade Drainac in pisatelj Vukсанović.

Zborovanje se je vršilo ob 10 v zbornici za TOI. Prisostvovalo mu je 18 delegatov ter več slovenskih članov. Poročilo o mednarodnem kongresu v Haagu je podal dr. Stele. Dalje so delegati sklepali o letošnjem mednarodnem kongresu v Budimpešti. Jugoslavije bosta na kongresu zastopala dva oficijelna delegata, ki ju določi belgrajski klub, vsak klub pa ima poleg tega pravico poslati na kongres še dva lastna delegata z določenimi pravicami. Dalje so delegatje sklepali še o mednarodnem kongresu l. 1933, ki se vrši v Jugoslaviji, in sicer v Dubrovniku. Za klube je bil določen delovni program in so bila med posamezne klube razdeljena dela za priprave za ta kongres v Jugoslaviji. Ob pol 4 se je vršila seja pripravljalnega odbora, v katerem so od Slovincov Oton Zupančič, dr. Izidor Cankar, dr. Stele in Juš Kozak. Ob 5 pa se je vršilo zaključno zborovanje vseh delegatov. Zagrebški in belgrajski delegatje so se delno odpeljali že noč, nekateri pa so prisostvovali večerni predstavi v drami »Kar hočete«.

Nedelja izletov

Ljubljana, 10. aprila.

Današnja nedelja je bila res taka, kakor si jo je more želeli srce vsakega ljubitelja izletov, posebno takih, ki imajo za izlete na razpolago samo nedeljo. Nič ne de, če je bilo malo burje, zato pa ni bilo nikomur vroče, če je šel polagoma. Na Šmarai gori je bilo seveda največ izletnikov. Skoraj mali milijon! Kar cele reke ljudi so se valile proti Šmarji gori, trpel je seveda silno tramvaj, ki je bil ves čas nabito poln, da je bilo joj. Skoraj nič manj ljudi ni bilo na Katarini, pa tudi na Posavju, na dolenski strani in kjer je okoli mesta še kaj izletnih točk in to je prav povsod okoli mesta, povsod si na vsak korak srečaval ljubljanske izletnike. Z dnevom so bili torej izletniki zadovoljni, prav tako pa tudi tisti, ki jim ustvarjajo takle izletniški dan lepo konjunkturo — in kaj to v krizi pomeni, ve vsakdo — namreč gostilničarji, lastniki avtobusov in Splošna maloželezniška družba. Da bi le še bilo dokaj tako lepih nedelj, so si želeli vsi z izletniki vred.

Huda nesreča kolesarja

Huda nesreča se je nočjo okoli 7 pripetila 13 letnemu Francu Podržaju, sinu brivskega mojstra, stanujočemu v Ljubljani Hrenovi ulici 12. Podržaj se je peljal a kolesom z nekoga izleta skozi Grosuplje proti Ljubljani. Na cesti pa je padel s tolesa in se močno poškodoval na glavi. Iz Ljub-

Na slovenski zemlji za mejami

Pred izredno sodišče?

Te dni je bil izpuščen iz gorških zaporov Josip Suligoj, urar v Gorici, ki je bil nedavno aretiran s svojim bratom Darkom Suligojem. V zapor so ga oddeli v istem času kakor čg. Filipa Terčelja, učitelja, Alojzija Bratuža, časnika Poldeta Kemperleja in akademika Ozvalda, prefekta v Alojzijevešcu. Aretiran je bil tudi Alojzijeviški vratar Skok. Razen F. Terčelja, ki je bil odpeljan v Koprsko zapore, so aretiranci ostali v Gorici. Glede usode, ki naj zadene aretirance, kroži po Gorici glas, da bodo nekateri izpuščeni na svobodo, drugi zopet, med temi se navaja ime g. Terčelja, da pridejo pred izredno sodišče v Rimu, tretji, da bodo konfirirani. Izpuščeni Josip Suligoj kaže znake duševne bolezni in oddal ga bodo v umobolnico.

Imena izpreminjajo

V zadnjem času je tržaški list priobčil več člankov, v katerih poziva Slovane in vse tiste, ki imajo slovenska rodbinska imena, naj čimprej vložijo prošnjo za poitalijančenje svojega imena. To je pač v njihovem interesu, ker je zanje boljše, da se v uradih izkažejo z izvirnim italijanskim imenom kakor s slovenskimi primikali. Ker je prošnja za izpremembo imena premalo, se primki poitalijančujejo kratkoma s prefekturam odlokom, ne da bi oblastva prej vprašala imejtelja, ali on to želi. Akcija je dosegla že Kras in sedaj so na vrsti občine v sežanskem okraju, v prvi vrsti Tomaj. V kratkem bodo izšli zavedni dekreti.

Posebno v Idriji se izpreminjajo imena rudarjem z vso naglico. Ker se rudarji bojijo za službo, so na mig od zgoraj sami vložili prošnje. Ako pojde tako naprej, bodo v Idriji v teku enega leta izpremenili vsa rodbinska imena.

Odkritje bakra nad Cerknem

V Planini nad Cerknem so začeli kopati bakr z 2 odstotnim zlatom. Vršijo se namreč že precej obširne preizkušnje, ki jih vodi neka angleška družba. Zaposlenih imajo dolej 20 delavcev. Splošno upajo, da delo ne bo brezuspešno. V Cerknem, pod hribom Planine, so kupili od posestnikov več njiv, na katerih bodo zgradili najprej zasilne tovarne in skladišča. Zanimitivo je, da je z istimi poizkusi in na istem mestu že pred 30 leti preiskovala neka družba in baje tudi takrat ne popolnoma brez uspeha; toda iz nerazumljivega razloga se je stvar opustila in rezultat poskusov je ostal tajen. Kakšen bo uspeh sedaj, bodo pokazali bližnji tedni.

Influenca na Goriškem

Zadnje čase hudo razsaja v Gorici in gorški okolici, posebno v Brdih influenza. Skoro vsaka hiša ima bolnika. V nekaterih krajih oboli naenkrat vsa družina. Bolezen nima resnejših posledic in smrtnih slučajev ni bilo. Influenca bolj razsaja na deželi kakor v mestu. Splošno jo pripisujejo ošiblosti ljudstva, ki se radi hude gospodarske stiske zelo slabo hranijo. Kmetje, ki ne morejo prodati vina, so se iz obupa udali alkoholizmu. Ljudstvo je pričelo ne samo moralno, temveč tudi telesno propadati. Razen duhovnika v cerkvi ni več nikogar, ki bi ga vzgajal. Zdej so se lotili fašisti še cerkve.

Cerkvene vesti

Administrator goriške nadškofije Sirotti bo naslednjem redno plačo goriškega nadškofa. Plača mu je bila že nakazana. Dogodek je precej vznemiril goriške katoličane in duhovščino, ne glede na narodnost, h kateri pripadajo, ker vidijo v njem znamenje, da namerava administrator Sirotti še delj časa ostati na svojem mestu.

V Gorici pripravljajo odlok, na podlagi katerega naj bi se ustavila plača vsem slovenskim duhovnikom, ki spadajo pod goriško občino. To niso duhovniki samo v mestu, temveč v priključenih vaseh, to je v Solkanu, St. Petru, Pevmi, Podgori, Štandreu in Vrtojbi. To naj bi se zgodilo za kazen, ker nočejo slovenski duhovniki učiti verouka v italijanskem jeziku ne v cerkvi ne v šoli.

Nove maše

V Podgori pri Gorici vlada veliko veselje, ker se pripravljajo verniki na izredno cerkveno slovesnost, to je na novo mašo čg. Delpina. Nova maša bo v nedeljo 10. aprila. Na Sv. gori pri Gorici bo pel novo mašo Viktor

Gospodinje in natakarji!

Prav Vam namenjeno knjigo je pravkar izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani! Napisala jo je gospodinjica učiteljica S. Deodata Kump — priznana strokovnjakinja — pod naslovom **Naši gostje — kako jih strežemo**. — Knjiga obsega 64 strani besedila v večjem formatu in 66 slik na najfinjšem umetniškem papirju. — Cena v polno platno (zeleno ali rdečo) okusno vezani knjigi je kljub razkošnosti izdaje le 45 Din.

Strežba pri mizi je umetnost zase in ni lahko se je naučiti. Največja zasluga pisateljice je, da je umela podati vso snov v zgoščeni, pregledni in priročni obliki tako, da je vsakomur zlahka razumljiva, pa tudi da je kljub kratkemu besedilu navedla in obrazložila do pičice, kar je važnega in pomembnega za strežbo pri mizi. Pisateljica želi v naših ljudeh vsaj nekoliko uvrstiti smisel za lepoto, udobnost in napredek v domači hiši; hkrati pa tudi smisel za gojitev vladne družabnosti v domačem krogu, kakor tudi v krogu dobrih prijateljev in znancev.

Knjiga je v glavnem razdeljena na tri dele: Splošni del, posebni del in slike. — V splošnem delu obravnava pisateljica prav spretno in s popolnim strokovnim znanjem vse, kar je treba vedeti o obednici, mizi, namiznem perilu, namizni posodi, namiznem priboru, stekleni namizni posodi in kraljenju miz; poleg tega daje še nekaj prav dragoceni nasvetov kuharici glede priprave jedil. — Razveseljivo je, da glede namizne posode, pribora itd., pisateljica ne našteva le potrebnih predmetov

Herak iz Sv. Lovreča Pazematiškega v Istri. Novomašnik je iz znane družine Tome Heraka, ki je bil svojčas hrvaški kandidat za rimski parlament. Viktor Herak je dovršil srednjo šolo v zavodu Jezusove družbe v Travniku, nakar je vstopil v goriško bogoslovnico. Novomašnik spada pod porečko škofijo.

Nedavno je bil upokojen župnik v Starem Pazinu. Tako bo iz te župnije zginila hrvaščina, čeprav je fara povsem hrvaška. Pravijo, da bo župnik prejel svoja zadnja leta v Skopem na Krasu.

Smrt v Trstu. V Trstu se je marca meseca rodilo 307 otrok, v ostalem delu tržaške provincije 180, skupno torej 487. Umrlo je v Trstu 538 ljudi, na deželi 163. V Trstu je torej umrlo 231 več ljudi, kakor se jih je rodilo. Na deželi pa znaša prirastek 17 ljudi. Da je število mrtvih tako visoko, je kriva v prvi vrsti influenza.

Podražitev kruha. Ker se je moka podražila, je načelstvo tržaške občine postavilo nove krusne cene in sicer stane kruh prve kvalitete od 1.90 do 2.10 in druge, slabše vrste od 1.60 do 1.80. Kruh iz čiste pšenice moka 2.90.

Težka nesreča. Na železniški progi med Avčani in Sv. Lucijo je 31 letni Matej Gruden iz Sv. Lucije pri delu zdrknil po železniškem napisu globoko v prepad. Pri padcu se je težko ranil, razbil si je lobanjo. V težkem stanju so ga pripeljali v goriško bolnišnico.

Sedaj je na vrsti tržaški škof

»Popolo di Trieste« od 26. marca v dolgem članku protestira proti temu, da se je vršila na veliki petek v Rojanu v Trstu pridiga v slovenskem jeziku. Clankar omenja, da se tudi pri Sv. Ivanu italijanščina zastopuje v cerkvi; tudi na Opčinah pojejo v cerkvi slovenske pesmi in ne italijanske. Veliki petek je dan miru in zbranja, ker je tja dan Zveličar umrl za spravo človeštva z Bogom. Toda slovenske pridige dražijo Italijane; kajti slovenski jezik vzbuja v Tržačanih čuvstva sovraštva. Slovenščina, to je zadnji preostanek Avstrije, mora izginiti iz cerkve, toda dokler bo stari rod slovenski ali slavofilske duhovščine na svojem mestu, ni upanja, da bi cerkev postala latinska ali italijanska.

Dne 26. marca je tudi izšlo v »Popolo di Trieste« naročeno pismo »pravega Tržačana« pod naslovom »Slabi pastirji«. Ako pridigajo v slovenskem jeziku na Krasu, na Goriškem in v Postojnsčini, naj bi se bilo. Toda v Trstu je slovenska pridiga leta 1932 nevdržna. Na veliki petek je bila tudi pri Sv. Jakobu pridiga v slovenskem jeziku. Pri Sv. Ivanu sta oba duhovnika Slovenca. Pri Sv. Jakobu upravlja faro slovenski duhovnik. Tega mora biti enkrat konec. »V mestu, ki je povsem italijansko, kjer vsi govorijo in razumejo italijansko, si cerkveni opravič ni močeno misliti v drugem jeziku, kakor v italijanskem ali latinskem. Pokličijo naj se na odgovor duhovniki, prežeti z jugoslovanskimi čuvstvi, in ako nočejo ubogati, naj pridejo na njihovo mesto italijanski duhovniki iz drugih pokrajin. Tožijo, da je pri nas pomanjkanje duhovščine. Zadolostje, da piše škof drugim škofom v Italijo in v Trst se bodo pripeljali celi vlaki bolj skrbnih, in kar je važno, italijanskih duhovnikov.«

Dne 30. marca je »Popolo di Trieste« pod naslovom »Slabi pastirji« napisal nov članek, v katerem se zopet zaganja proti slovenskim pri-

Za poštno upravo

Celovec, 7. aprila.

Morda bo kdo dejal, da zavedni koroški Slovenci preveč poudarjamo važnost bližnjih občinskih volitev. Toda ta očitke nikakor ni utemeljen. Edini forum, kjer se dandanes vsaj v gospodarskem oziru da kaj storiti za večino obubožani slovenski del Koroške, so občine. Povsod drugod nimamo besede. Na državni zbor smo že zdavnaj obupali, ker nam radi krivičnega volilnega reda ni mogoče doseči pri volitvah nobenega uspeha, v deželnem zboru pa sta poslancema Koroške slovenske stranke izpostavljena brskiranju večinskih strank. Edino, kar nam torej preostane, so občine. In zato je važnost, ki jo Koroška slovenska stranka stavi na sedanji volilni boj, upravičena in bo rodila sadove.

Vzorno gospodarstvo občin, ki so v rokah Koroške slovenske stranke in na drugi strani težak, skoro obupen položaj slovenskega kmetijskega življa v nekaterih občinah, kjer se šopirijo na krmilu socialni demokratije, landbundovci in drugi, je glavno volilno geslo Koroške slovenske stranke. Naši fantje in mošje povsod odločno in samozav-

vestno nastopajo in ne pomaže noben teror narodnih socialistov in marksistov. Vsi volilni sestanki Koroške slovenske stranke so dobro obiskani in povsod volilci pritrjujejo našim občinskim kandidatom. Prav tako odločno so tudi naše žene, ki imajo tudi volilno pravico. Iz vsega razpoložljivega našega ljudstva je razvidno, da bo Koroška slovenska stranka pri volitvah napredovala. Nobena druga koroška stranka ne more pokazati niti za svoje priviligirance sorazmerno toliko uspehov kakor Koroška stranka. Zlasti ne morejo pokazati tega socialni demokratije, ki so nam s svojim »blestečim« programom odjedli največ glasov. Ker je ljudstvo spoznalo njih prave namene in je njihova privlačnost zelo padla, je s tem prenehalo eo ipso tudi narodno odpadništvo, ki so ga socialni demokratije najbolj pospeševali. Zavedni koroški Slovenci sicer nismo preveliki optimisti, toda na svojih tleh se branimo sedaj še z večjo odločnostjo kakor kdaj prej. Dne 21. aprila bo vsak koroški Slovenec, ki noče, da bi nosil sramotno ime narodnega odpadnika, volil za Koroško slovensko stranko.

Življenje v Idriji

V idrijski bolnišnici je umrla Frančiška Rojc iz Cerka. Pokojna žena je mati bivšega cerkljanskega poštarja in župana. Bila je blaga in zavedna žena.

V Idriji je revščine dovolj. 17 vdovam so zadržali pokojnino, dokler ne povrnejo zneske, ki so jih prejele iz bratovske skladišnice. One trdijo, da so ta denar prejemale upravičeno. Nekatere ne bodo prejele do jeseni nič.

Č. g. Josipu Lebu, bivšemu profesorju verouka na idrijski realki, ki je umrl v Ameriki, je zvonilo tudi v Idriji. Pokojnik je storil Idričanom mnogo dobrega, bil je izvrsten poznavalec tujih jezikov.

Dopolavoro je organiziral v mestni obožnici ljudsko kuhinjo; v njej prejema hrano okoli 100 oseb, in sicer enkrat na dan. Seveda mora biti vsakdo pri fašistih dobro zapisan. Listke za kuhinjo delijo na občini.

Za velikonoče se je življenje v idrijskem okraju precej podražilo. Kmetje so prodajali surovo maslo od 10 do 12 lir za kg, in so grav lahko prodali. Tudi ostala živila so dražja. Krompir se na drobno prodaja po 70 stotink, bela moka po 2 lire. Letos je najboljši vir dohodkov prav krompir.

Clankar in proti slovenskemu petju v cerkvi. Clankar se spravlja v zvezo s pridigo v Rojanu. Na zahtevo Pija X. so po vsem svetu uvedli v cerkev latinsko petje, edino v Julijski krajini ni slovenska duhovščina izvršila tega ukaza, in po vseh cerkvah pojejo še slovensko, ozir, hrvaško. Listi vnovič poudarja, da se položaj ne bo spremenil, dokler bo dušno pastirstvo v rokah slovenskih duhovnikov. Ker se višja cerkvena oblastva nočejo zganiti, ker so školje v Julijski krajini mnenja, da je treba počakati, dokler starejša duhovščina izumre in da pride na njeno mesto mlajši rod, ki ima italijansko, torej ne avstrijsko vzgojo, mora fašistični tisk začeti novo gonjo proti slovenski duhovščini, da se položaj čimprej izpremeni v interesu države.

V »Popolo di Trieste« od 5. aprila 1932 je izšlo četrto naročeno pismo bravec glasila fašistične stranke. V tem pismu napada »Popolo di Trieste« — pisma so pač pisana v uradništvu! — župnike v Barkovljah in v Škednju pri Trstu. Med velikonočno procesijo so v Škednju peli slovenske pesmi. To se ne sme več zgoditi, kajti Avstrija je že davno umrla. Na koncu pravi clankar, da bi bilo naivno pričakovati od tržaškega škofa, da bi pozval italijanske duhovnike iz ostalih pokrajin. Kdor to misli, ne pozna ozračja, ki vlada na tržaški škofiji. Dulcis in fundo! Za to gre. Za tržaškega škofa gre. Zato so bili napisani vsi ti članki. Goriški nadškof je že davno pod zemljo, zdej je treba strmo glavit še tržaško-koprškega škofa, ki še reče kako besedo v prid slovenske duhovščine.

Ko so pred letom jugoslovanski škofje pozvali katoličane v Jugoslaviji, naj molijo za svobodo Cerkve v Julijski krajini, so fašistični listi dvignili krik, čes, da je bila okrožnica jugoslovanskih škofov neosnovana, kajti slovenskim in hrvaškim katoličanom je v Italiji zagotovljena popolna verska svoboda! Takšna je torej ta verska svoboda.

Radio v tednu

V ponedeljek zvečer se bo vršil prenos opere z Dunaja. — V torek zvečer se bo prenašal iz Zagreba pevski koncert romunskih pesmi, ki ga bo izvajal zbor druživa »Sloga«. — V sredo zvečer se bo vršil prenos iz Prage. Na sporedu je simfonični koncert pod vodstvom G. Jiraka. — Četrtek večerni spored kaže v prvem delu pevski koncert gđ. Irigomanu, primadone bukaške opere, ob spremljevanju g. Vamasessa (kitar). Drugi del večernega sporeda tvori koncert klavirja in harmonija (gđ. Gnejzda in g. Kaškarov). Tretji in zaključni del večernega koncerta pa tvorijo spet fantje na vasi, ki bodo odpeli nekaj narodnih. Ta spored, ki se bo oddajal tudi v Zagreb in Belgrad je zelo srečno in pestro sestavljen. — V petek se bo vršil prenos iz Belgrada. — Sobotni večer pa je posvečen spominu pok. Ign. Hladnika. Pel bo zbor šentiviške gimnazije. Večer pa bo zaključil salonski kvintet.

Spominski večer Ignaciju Hladniku.

Vsa naša javnost je še pod dojmom smrti enega naših najplodovitejših cerkvenih skladateljev in najodličnejših organistov, Ignacija Hladnika v Novem mestu. Naša postaja je storiła čim pietete, da je za to soboto pripravila spominski večer temu našemu glasbeniku, ki je bil ljudski v najboljšem pomenu besede. Uvodno besedo bo govoril g. dr. A. Dolinar. Koncertni del pa je v požrtvovalni hvale vredni vniški prevzel sedaj že znani nam dijaški zbor iz kn. šk. gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. Koncert ima na sporedu nekatere najbolj znane in v srec sgaajoče Hladnikove zборе, nato pa tudi njegovih orgelskih skladb. Orgelske skladbe bo izvajal in zbor bo vodil g. prof. Matija Tomc.

Naš radio, ki je nekakšen osrednji posrednik za glasbo vsemu našemu narodu, je bil pokojnemu Hladniku ta čin dolžan. Hvaležni smo mu za to, v zbranosti pa bomo poslušali ta koncert in se spominjali pokojnega Naceta Hladnika vsi, ki smo ga poznali, in vsi, ki so jim znane njegove skladbe.

Koncert mariborskih akademikov

V soboto so priredili pevci in pevke — člani podr. ferijalnega Saveza v Mariboru, koncert v veliki dvorani Uniona.

Program, katerega si je okoli 100 članski pevski zbor izbral za dostojen nastop, vsekakor pričja o veliki požrtvovalnosti, pridnosti pa tudi ljubezni do pesmi. Na sporedu je bila narodna pesem, o kateri bi dejali, da je dolgo ni bila tako kvantitativno izvajana s toliko ljubeznijo, globokim občutjem in skrbnostjo.

Glede zboru samega bi omenili, da razpolaga z dobrim materijalom, predvsem drugi moški glasovi so kaj dobro zastopani. Ženski glasovi so se v zboru dobro obnesli, mogoče boljše kot v mešanih (intermezzi) solo sprevih.

Uvodno besedo je govoril gosp. prof. Potokar, ki je v vnesenih mislih podal namen zborovega nastopa. Po uspehih koncertih v drugih štajerskih mestih se je hotel zbor predstaviti tu sru Slovenije Ljubljani — z domačo pesmijo iz domačih, mladih grl. Gosp. govornik je poudaril, da zbor noče in tudi nima namena pokazati se v kritiki, ki bi sodila njegov umetniški nivo — mogoče le posredno — pač pa je njegova želja prikazati Ljubljani, da tisti Maribor ob meji ni izgubil srčnih vezi z največjo svetinjo slovensko — z narodno pesmijo in da hoče te svoje občutje prenesti tudi na nas. Te besede so nam vllile nekoliko pesimizma, zato smo komaj čakali trenutka zborovega nastopa.

O vtisu celotnega koncerta (program je že itak »Slovenec« priobčil) bi dejali, da je bil zelo dober. Zbor je z vsem občutjem sledil dirigentu in dokazal, kako se more slovenska narodna pesem prenesti v več glasov. Topla občutenost miline se je z izredno gibkostjo glasovja prelila v jasno, z veseljem prožeto razigranost. Predvsem smo opazili kvaliteto zboru in podajanju medzimske pesmi, — ki je izzvenela s prav izrazito drugotnim doživljenjem in s karakteristično medzimsko psiholo. Tu je zbor dokazal, kaj more doseči idealni pevec s svojo nepokvarjeno notranjostjo, da more dati iz sebe to, kar občuti.

Zbornemu pevovodji gosp. Schweigerju gre vsa hvala. Njegov gotovo velik trud je dobil za doždenje in ljubljanski koncert naj mu bo svetla točka na črti njegovega uspešnega delovanja.

Občinstvo je burno pozdravljalo ter vsako točko nagradilo s primernim aplavzom; s tem je pa tudi dokazalo — da je razumelo dobrodošlece.

Praznik velikega dela

Ginjivo pobožnost smo imeli včeraj v ljubljanskem Marijanišču. Ob priliki praznika družbe sv. Vincencija se je zjutraj in popoldne opravila zahvalna služba božja ob zaključku zimske kuhinje za brezposelne, ki jo je obiskovalo skozi štiri mesece povprečno po 100 moških na dan. Popoldanskega zahvalnega sv. opravila se je poleg Vincencijevih bratov udeležilo posebno lepo število podpirancev. Prvim kot drugim je v daljšem govoru poudarjal potrebo iskrene zahvale nasproti božji Dobroti prednesnik Karitativne zveze preč. gosp. p. prior Učak.

Otrok se je oparil

Ljubljana, 10. aprila.

Ljubljanski reševalni avto je imel danes k sreči bolj malo dela in se ni preveč kazal na cesti. Pač pa je moral posredovati hudi nesreči, ki se je opoldne pripetila na Verdu 22 pri Vrhniki. Tam se je polil z vročo juho 3 letni sin delavca Martin Martinšek. Dobil je hude opekline po prednjem delu života in je njegovo stanje zelo nevarno. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

Umrla je v soboto ponoči na svojem domu na Smarni gori ga. Ana Šetina, ki se je minuli ponedeljek smrtno nevarno ponesrečila in so jo v torek prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Ker ni bilo upati na zopetno okrevanje, so jo svoji v četrtek popoldne prepeljali nazaj na Gorjančevo domačijo, kjer je v soboto malo pred polnočjo zatisnila zemlske oči. Pogreb bo v torek dopoldne s sv. mašo na Smarni gori. N. v m. p.l

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagljenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda zagotavlja naravna »Franz-Josef« grenčica lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef« voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

+

Udani v voljo Vsemogočnega naznanjamo, da je za vedno zapustila dolino solz naša predobra, skrbna mama, tašča in stara mama

Ana Šetina
roj. Stanovnik

in se včeraj 9. aprila ob 11 ponoči, prevideva s sv. zakramenti za umirajoče, preselila k Stvarniku v boljšo domovino. Zemске ostanke prebлага nepozabne mame pokopujemo v torek 12. aprila t. l. ob 9 dop. po opravljenem zadušnem opravilu v romarski cerkvi M. B. na ondnotnem pokopališču smarnogorske cerkve. Vse, ki ste poznali našo pokojno mamo, prosimo, da se je spomnite v molitvi.

Na Smarnigori, dne 10. aprila 1932.

Ana, Franc, Jožef, Frančiška in Janez, sinovi in hčere. — Marija in Terezija, sinah. — Frančiška, vnukinja.

Krvaveči trn Kristusove krone

Glasilo francoskih katoličanov »La Croix« prinaša v eni zadnjih številok pol strani dolg članek izpod peresa svojega sodručnika, zdravnika M. d'Henri Bona o čudežnem dogodku, ki se je na letošnji Veliki petek pripetilo v italijanskem mestu Andriji. V omenjenem mestu imajo v tamkajšnji stolni katedrali trn iz Zvečičarjeve trnjeve krone. Zgodovinsko utemeljeno dejstvo je, da ta trn vsakokrat, kadar padeta Veliki petek in praznik Marijinega oznanjenja na isti dan, zakrvari. Prvič so to opazili leta 1722 in od takrat opazujejo to vsakrat, kadar se praznuje Veliki petek in praznik Marijinega oznanjenja na isti dan. Letos se je to zgodilo.

M. d'Henri Bon je odšel v Andrijo kot zastopnik francoskih katoliških zdravnikov, da bi avtentično poročal o čudežnem dogodku, ki se je imel zgoditi.

Andrija je mesto s 55.000 prebivalci v provinciji Bari, oddaljeno kakšnih deset kilometrov od morja. Bon je prišel tja že na Veliko sredo in se prijavil komisiji, ki je imela natančno opazovati čudež. Bona so sprejeli v komisijo, ki so jo poleg njega tvorili višji cerkveni dostojanstveniki, en sodnik, več odvornikov, en publicist, več profesorjev, dva farmacevta in štirje zdravniki, skupno ena in dvajset oseb.

Na Veliko sredo je komisija prenesla relikvijo, ki vsebuje sveti trn, k oknu, kjer so jo imeli vsi člani komisije priložnost natančno pregledati in ugotoviti dejanski stan. Trn se nahaja v lični stekleni omarici. Dolg je 5 do 6 centimetrov in 3 do 4 milimetre širok. Nekoliko je zakrivljen. Je pepelnato-bele barve in na njem je več zeleno-rjavih madežev, ki so vsi ovalne oblike. Ti madeži pa le potrjujejo pristnost trna. Komisija je ugotovila natančni dejanski stan, kar je vse uradno zabeležilo prisotni notar. Stekleno omarico so zaprli in jo zapečatili. Pregledovanje komisije je trajalo tri debele ure.

Ze naslednji dan, to je na Veliki četrtek, je bilo vse mesto v mrzličnem in pobožnem pričakovanju. Katedrala, kjer je shranjena relikvija, je bila pri maši nabito polna ljudi. To pričakovanje se je še bolj stopnjevalo naslednjega dne. Katedrala je bila do zadnjega kotička polna, tako da je komisija komaj zavzela svoje mesto. Relikvijo so izpostavi-

lili pri oltarju sv. Riharda, ki je mestni patron. Oltar so obkrožili člani komisije. Prisotna sta bila tudi dva škofa. Na koro so donese svete himne, ki jih je s pevci vred pela množica, vsa v drhtečem pričakovanju. Medtem so člani komisije vedno bolj približevali oltarju in ves čas pazno regulirali razsvetlavo, da ne bi kaj ušlo njih očem. Opazovali so trn prav od bizu in celo s povečalnimi stekli, tako da je bila kontrola povsem v redu in vsaka se tako prefrigrana goljufija izključena. Poslušajmo pripovedovanje zdravnika Bona: »Proti četrt na tri sem s svojega prostora, ki je bil oddaljen podruži meter od relikvije opazil, da postaja madaži na trnu bolj vidni in intenzivni. Tudi ostali člani komisije so to opazili in se sklonili bliže. Proti 3.30 pa sem opazil, da je spodnji del trna postal nenadoma rdečkast, prosojen in ta barvni pojav na spodnjem delu je bil točno ločen od zgornjega dela s jasno črto. Ali sem mar postal žrtev iluzije? Čudež? Povsem jasno sem mislil... Toda sprememba so opazili vsi ostali člani komisije in okrog četrt na pet se je eden izmed zdravnikov obrnil k množici in pokazal z roko na čudež.

V tem hipu se je razlegel spontan klic tisočih vernikov: »Evviva la sacra spinal Zivel sveti trn! Zadolnel je Te Deum, ki ga je navdušeno pela vsa prisotna množica. Škof je podelil blagoslov z relikvijo v roki. Potem so nesli vs. relikvijo skozi vsak množico in jo slednji postavili na balkon škofijske palače, pred katero se je zbrala nepregledna množica ljudstva, ki je neprestano vzklikala in naznanjala čudež vsemu svetu.

Pozneje je komisija zopet skrbno ugotovila dejanski stan, pri čemer je imel seveda besedo vsak član komisije. Vse izpremembo je natančno popisala, nakar so se spodaj podpisali vsi člani komisije. Osem je bila že ura, ko je bilo delo komisije končano.

Naslednjega dne si je šel gosp. Bon še enkrat ogledat relikvijo. Trn je bil zopet tak, kakor v sredo, ko si ga je prvič ogledal. Vtis, ki ga je napravil nanj ves dogodek, se mu zdi nepozaben. Kakor sam pravi, je s prekipevajočimi čustvi zapustil srečno mesto, da tudi katoliškim Francozom avtentično poroča o čudežu, s katerim je Vsemogočni obdaril verno prebivalstvo Andrije.

spevala država in dobrotniki 7 milijonov, ostalih 5 milijonov pa dijaki upajo, da bodo s pomočjo ministra Blaisota zbrali v najkrajšem času. Tako bodo francoski akademiki dobili lasten, moderno opremljen sanatorij, kjer bodo našli zatočišče vsi oni bolni dijaki, ki jim gnotne razmere staršev ne dopuščajo, da bi se zdravili na lastne stroške. Posnemanje vredno!

V Parizu ukradejo 2000 avtomobilov na leto

V Parizu so nedavno osnovali na policiji poseben oddelek za pobijanje tatvine avtomobilov. Statistika pravi, da ukradejo v Parizu okoli 2000 avtomobilov na leto, to je od 5 do 8 na dan. Toda pariška policija je že tako izpopolnjena v tej stroki, da se ji posreči odkriti 80% teh tatvin in vrniti avtomobile lastnikom. Ako okradeni naznani tatvino takoj, se policiji posreči izslediti tatove, še preden utegnejo maskirati avtomobil. Čeprav se zdi število ukradenih avtomobilov veliko, ni ta številka v primeri z številko vseh avtomobilov v Parizu tako visoka. Mestnem uradu namreč prijavijo vsako leto povprečno 98.000 novih avtomobilov.

Pelletni otrok v boju z morskoro sipo

Na morskem obali v Toulonu se je te dni zbralo precej ljudi, ki so zvedavo opazovali ogromno osmeronogo morskoro sipo, katere se je valjala v morskem bazenu. Nenadoma pa se je zaletel obupen otroški klic. Neki pelletni deček se je v svoji neprevидnosti nagnil čez rob bazena in začel z ručico broditti po vodi. Sipa ga je opazila in je takoj zaplaval k njemu. S svojimi dolgimi prednjimi okončinami ga je zgrabila za roko in ga potegnila v vodo, skušajoč ga zveličati na dno. Na pomoč so takoj priskočili ribiči in enemu izmed njih se je posrečilo, da je z nožem prerezal sipine kletke, ki so držale otročička. Ko so otroka potegnili kvišku, je bil že nezavesten, vendar ni zadobil nobene poškodbe.

Bogata hčerka: »Zdi se mi, da ne prihajate radi mene tako pogosto k nam, pač pa radi mojega denarja.«
Snubec: »Kako morate kaj takega reči? Saj ne morem dobiti vašega denarja brez vas.«

Papež poljskemu kardinalu

Kardinal Kakowski, varšavski nadškof se je podal v Rim, da bi se poklonil svetemu očetu ob priliki 10 letnice kronanja Pija XI., ki ga je sam posvetil v škofa, ko je bil sedanjí sv. oče še nuncij v Varšavi. Nedavno je varšavski kardinal praznoval 70 letnico rojstva. Sv. oče je kardinalu Kakowskiemu poklonil svojo sliko s tole posvetitvijo: Al suo consecratore — nel pieno vigore — del suo anno 70. Pius PP XI. (Svojemu posvetitelju — še povsem krepkemu — ob priliki njegove 70 letnice).

Nov akumulator

Edina panoga elektrotehnike, ki ne zaznamuje tako silnega napredka kakor ostale, je akumulator. Še vedno nimamo nakopičiti večje množine električne energije.

Precejšnje izboljšanje v tem oziru je novi tip akumulatorja, ki ga je izumil šilenski frančiški Boisier. Njegov akumulator je bil pretekli mesec predložen francoski Akademiji znanosti. V Boisierovem elementu so elektrode iz cinka in oglja. Cinkova elektroda (negativna) tvori zunanji poveznik; pozitivno elektrodo pa tvori ogljen valj. Poleg teh elektrod vsebuje novi akumulator tudi diafragmo.

Kapaciteta novega akumulatorja daleko presega vse, kar je bilo do sedaj napravljene. Na kilogram teže moremo nakopičiti v novem akumulatorju 60 amperskih ur, kar je silno mnogo v primeri z dosedanjimi akumulatorji.

Napredovanje zvočnega filma

Minilo je komaj nekaj let odkar je zvočni film izzval pravo revolucijo v kinematografiji. Pred štiri leti je bil govoreči film redkost v Evropi. In danes? Na koncu leta 1931 je bilo na svetu že okoli 20.000 dvoran, kjer se dajejo zvočni filmi. Predstavam prisostvuje okoli 15 milijonov gledalcev vsak dan. Na leto producira povprečno 1000 zvočnih filmov v dolžini 2.500.000 metrov negativnega traku in več kakor 500.000 kilometrov pozitivnega.

Zalibog ima ta napredek tudi negativne strani. Škodi lje posebno glasbenikom, kajti nad polovico orkestrrov je moralo v gledaliških in kinematografskih izginili. V filmski industriji je sicer našlo zapo-

slitev nekaj novih moči, vendar to ne more nadomestiti škode, ki je zadela orkestre.

Revolucija na šahovski deski

Predsednik svetovne šahovske zveze dr. Ruebe je sporočil javnosti, da bo bivši svetovni mojster Capablanca na bližnji glavni skupščini zveze predlagal razširjenje šahovske deske. Njegov predlog je ta, da naj bo v bodoče na šahovski deski mesto 64, 72 polj. Capablanca je mnenja, da se moderni šahisti ne morejo več zadovoljiti s tradicionalnimi 64 polji. Teorija šahovske igre je že tako daleč napredovala, da so nekatere otvoritve preračunane že na 20 ali še več potez. Da bi dobila šahovska igra nov polet, predlaga Capablanca, naj se uvede še novih osem polj. Figure pa ostanejo kajpada iste.

Vinsko krizo rešujejo

Da bi rešili vinsko krizo, so na Portugalskem uvedli zakon, v smislu katerega je vsak gostilničar primoran pri vsakem kosilu postreči tudi z vinom. Servirati mora najmanj 3 decilitre in pol vina. Vino se ne zaračuna posebej, pač pa se vključi v skupno ceno za obed. Tudi na Francoskem so nekateri listi pričeli propagirati to misel. V Franciji je že itak navada, da servirajo tradicionalno »demi bouteille«, seveda jo mora gost plačati posebej.

VALLET EXPRES
Šmartinska cesta 24, kavarna »Viadukt«, Likanje
obleke 16 Din, kemično čiščenje 55 Din, obračuna 280 Din. Garderoba se tudi pošije. Na dopis pošljemo iskat. - Obleke sprejemata tudi trafikantini v Florijanski ulici 12 in Zidovski ulici 1.

Citajte in širite »Slovenca«!

Kje je Lindbergov otrok?

Ugrabljenje Lindberghovega otroka je še vedno svetovna senzacija prve vrste. Od dne ugrabljenja pa do danes je imel svet priliko slišati toliko najrazličnejših verzij in vesti, da si ni mogoče ustvariti razsodnega mnenja o tej zapleteni zadevi. Edino, kar drži je to, kar je držalo že na dan ugrabitve: Lindberghov otrok je še vedno v oblasti drznih banditov. Kje pa je in če je še živ, pa ne ve nihče razen ugrabiteljev.

Za najbolj verjetno smatrajo, da so roparji otroka že prvi dan spravili na ladjo, ki sedaj plove nekje izven meja ameriških vod. 2. aprila je odrinilo iz newyorškega pristanišča več parnikov obalne straže, ki bodo skušali izslediti ono tajnstveno ladjo. Glede pogajanja Lindbergha z ugrabitelji se ne ve nič gotovega. Roparji so stopili v zvezo z Lindberghom že prvih dni po ugrabitvi in izjavili, da bodo otroka, kakor hitro bo plačana odkupnina, spravili na krov parnika, ki ga bo zapeljal v neko ameriško pristanišče. Tu ga bodo starši lahko spet našli. Zelo so v skrbeh tudi radi otrokovega zdravlja, ker bi mu dolgotrajno bivanje na morju utegnilo škoditi.

Po vesteh iz Amerike znašajo dosedanja stroški za iskanje že nad 20 milijonov dolarjev. Vsota je sicer bajna, vendar najbrže ne pretirana, če pomislimo, da pri iskanju poleg armade policijskih in zasebnih detektivov sodeluje tudi vojska.

Zdravilišče za francoske akademike

Te dni zboruje v Nici kongres Narodne zveze francoskih akademikov. Eno glavnih vprašanj, ki se bodo na kongresu obravnavala, je vprašanje lastnega sanatorija. Z mislijo, zgraditi si lasten sanatorij, so se pričeli pečati francoski akademiki že leta 1923 in so kmalu izbrali stavbišče, in sicer v dolini reke Isere na planoti Petites-Roches. 26. oktobra 1924 je bil položen temeljni kamen in zgradba je napredovala. Vendar so se med gradnjo izvršile razne napake gradbenega odbora, tako v gradbenem pogledu kakor tudi v finančnem. Lansko leto pa se je zavzel za vso stvar sam minister za narodno zdravje Blaisot in tako je sedaj še povsem gotovo, da se bo sanatorij v najkrajšem času dogradil.

Dosedanja gradbeni stroški so znašali 10 milijonov frankov. Treba pa bo še dveh milijonov, da bo sanatorij dograjen. Od teh 12 milijonov je pri-

izvaja se najnovejši modeli otroških in igra nih vozčikov, triciklji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčikov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Špeciálno in kolonijalno blago. umetna gnojila. cement itd. itd.
dobavlja
Gospodarska zveza v Ljubljani

Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«
Hranilne vloge se obrestujejo **nalagodneje**
Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem. Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica »Uniona«, hiše in zemljišča. **Kredit** v tekočem računu. **Posojila** proti poročtvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

Srečke, delnice, obligacije
kupiše Uprava »Mercur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Milinarji!
RE. promo. ajdo in tovarne kupite siceršnje pri **A. VOLK, LJUBLJANA**
Reoljeva cesta 34.
Veletrgovina čita in moke.

Zidorska dela
vseh vrst Vam solidno in ugodno izvrši stavbno podjetje **IVAN VIŽINTIN**
Ljubljana Močnikova ul. (zadaj za vojsko bolnico)

Edni slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,
v lastni pačiči ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.
Sprejema v zavarovanje:
1. Proti požaru. a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe. b) vse premično blago. mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške lote, dalje rentne in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
Zastopniki v vseh mestih in tarah.

H. H. Ewers:
Deklica v ledu
Je že precej let tega, ko smo sedeli zbrani v svojem krožku in se razgovarjali o tem, kakšne smrti bo umrl sleherni izmed nas.
Kar mene tiče, pričakujem, da me bo zadavil šolodčni rak, — sem dejal jaz. — Ni prijetna ta reč, vendar pa je to dobra stara tradicija moje rodbine, najbrže edina, ki ji ostanem zvest.
Jaz pa sem uverjen, da me bo prej ali slej podlegel v častnem boju proti ducatu milijard bakterij, — je rekel Kristijan, ki je že dobro leto hodil okrog samo s polovico poslednjega pljučnega trila.
Tudi ostali prerokovalci so z večjim ali manjšim prepričanjem napovedovali svoje malo romantične konce. Bile so to po večini navadne, ravne smrti, ki bi se jih morali sramovati.
Jaz bom poginil zaradi ženske, — je izjavil slikar John Hamilton Llewellyn.
Kaj pravite? — je dejal Dudley smajoč se. Slikar je utihnil za hip, nato je počasi nadaljeval:
Ne, umrl bom za umetnost.
Vsekakor prijeten način smrti.
Ne vedno.
Seveda smo se ponorčevali z njim. In dolga vrsta let nam je dokazovala, kako slab brekrok je bil.

Pet let pozneje sem zopet videl Trawlerja, ki je bil tedaj v Pall-Mallu.
Ze nazaj iz Londona? — me je vprašal.
Dva dni je tega.
Vprašal sem ga, če pride zvečer v krožek. Ne, imel je veliko opravkov na sodnji.
Če se ne motim, je Trawler državni pravdnik ali kaj podobnega, kadar ni v krožku. Vprašal me je, ali ne bi hotel obedovati z njim. Seveda, sem pritrldil. Trawler si privoščil rad dobre jedi.
Ob desetih, po črni kavi, je sobar prinesel whiskey.
Trawler je dejal:
Izmed nekdanjih obiskovalcev krožka boš težko koga videl.
Zakaj?
Tistim mladeničem se je zelo mudilo uredniti svoja prerokovanja. Ali se spominjaš tistega kakšne smrti bomo umrli?
»Kajpak, da se spominjam! Naslednjega dne sem zapustil londonska tla, na katere sem zopet stopil šele večeraj.«
»No torej, Kristijan Breithaupt je bil prvi; šest mesecev pozneje je umrl v Davosu.«
»To ni bila baš velika reč! Pač mu ni težko ostati mož-bešeda.«
»Za Dudleya, služočega v kraljičnem polku, je bila stvar težja. Kdo bi bil takrat pomislil, da pojde kdaj iz Londona? V Spionkopu je dobil kroglo v čelo.«
»Taktak je rekel, da bo umrl s kroglo v prsih. No, to je ista reč.«

»Osem nas je bilo tedaj, pet jih je že odšlo na oni svet, vsak na svoj način. Sir Thomas Wimbledon je tretji; pljučnica kajpak; strašno rad je hodil na lov na race; sleherni dan je čepel po pet ur do trehura v Themi. Vrag razumi, kaj je pri tem zabavnegal«
»Kaj pa Bodley?«
»Je še živ, videl ga boš v krožku. Svež je in dobraga zdravja kakor jaz ali ti. Koliko časa še? Umrl je tudi Macpherson pred dvema mesecema, kap. Bil je debel kakor božični puran. Kdo bi si mislil, da pojde tako naglo. Komaj pet in trideset let mu je bilo, ubogi dečko!«
»Ostaja še slikar. Kaj se je zgodilo z njim?«
»Llewellyn je bil mož-bešeda bolj kakor vsi med nami. Umrl je za žensko in za umetnost.«
»Umrl? Kako to misliš, Trower?«
»No da, že deset mesecev je v Brightonu v neki bliznici v oddelku za neozdravljive. Njegova mlada medela, ki ji je bilo dvajset tisoč let, se je iz ugodja raztopila ob prvem poljubu. To mu je tako hudo udarilo v možgane, da je zblaznel.«
»Prosim te, Trower, pusti že svoje šale, zlasti že so tako neumislne in takšne, da človeku vstajajo lasje na glavi! Norčuj se, kolikor ti drago, iz iz debelega Macphersona in bledičnega Kristijana, iz zalaga Dudleya in Wimbledonovega lava na race, toda Hamiltonu prizanesi! Posmehuj se mrtvim, nikakor pa ne živim, ki so zaprti v bliznici.«
Trower je s počasno kretnjo otresel pepel s cigarete in si natočil nov kozareček whiskeyja. Nato je prijel za žezel ter pogrebel goreča polena. Ob-

razne poteze so se mu nekoliko izpremenile, spodnja ustnica se mu je še niže povsela.
»Vem, da ti je bil slikar najbližji med vsemi. Ko boš pa poznal njegovo zgodbo, boš tudi ti prisiljen zatajevati smeh, ki ti bo silil na ustne.«
Učinek nekaterih tragičnih zgodb je tako silen, da se mu skušaš upreti s šalo. Sicer pa, katere zgodba je taka, da te ne bi spravila vsaj trenutno v smeh?
Če bi se bili mi Germani naučili smejeti od pamtveka kakor Galci, bi bili danes resnično prvo človeško pleme na svetu, ne da bi potrebovali tvojih dokazil o tem vprašanju.«
»Govori vendar o John Hamiltonu!«
»Njegova zgodba se da povedati z nekaterimi besedami, kakor sem ti že rekel: neka mlada gospodična v zapeljivi starosti dvajset tisoč let, ki jo je od slikal in vzljubil, se je od ugodja raztopila pod njegovimi poljubi; nato je zblaznel. To je vse; če pa želiš, ti morem postreči s podrobnostmi.«
»Prosim te! Ali imaš točne podatke?«
»Prav točne. Še točneje, kakor sem si jih želel. Vdtil sem uradno preiskavo in brčkone bi si bil glavo raztreščil, če bi bil moral uvesti kazensko postopanje proti Llewellynu zaradi tatvine z vlomom, poškodbe tuje lastnine, uničenja mrliča in Bog vedi še za kakšne zločine; ker pa so ga zaprti v norišnico, je bila preiskava ustavljena.«
»Ta stvar mi je vedno bolj žudna!«
»Tako čudna, da boš moral zbrati vse svoje moči, ako jo boš hotel v celoti verjeti.«
(Dolje.)